

Predgovor

Knjiga *Osjenčane riječi* obuhvaća moje kolumne koje su izlazile u *Vijencu* od 2009. godine do kraja 2014. godine i obrađuje vrlo raznolike teme: od kotača koji se ne vrti, kojekakvih indipota, raznih nijansi zelene, frigijskih kapa i ostalih kalpaka, od mitri i tijara, od cedulja i ceduljica, posjeta i posjetitelja, čekanja i iščekivanja, do fraka i mufa – a danas su oba ta predmeta već naftalinska – te do jednoga sasvim osobnog oproštaja od dramske i filmske glumice Ane Karić, kad to od mene nitko nije ni tražio ni očekivao. To mi je i drago (da sa mnom u takvim situacijama nitko ne računa), pa mogu napisati ono što mislim i osjećam. Naravno, to je samo manji dio onoga što u knjizi možete naći, služi gotovo kao mamac da za knjigom posegnete. No ako vam sve otkrijem već ovdje, tko će se s knjigom uopće družiti?! Bolje da to svatko otkrije sam. Ipak, ono što je zajedničko svim ovim tekstovima jest pronalaženje i onih poveznica među riječima koje se na prvi pogled čine vrlo udaljenima, čak nemogućima. Jer, ako uspiju izaći iz tamnih sjena koje ih obavijaju ili se nad njima nadvijaju, i među njima se nerijetko uspostavlja čvrsta dubinska veza. Prateći te raznoliko osjenčane riječi, nailazila sam na sjene koje su bile svijetle, tek blagi zaklon od sunca, a neke su bile tamne, gotovo nepronicične, no zato i izazovnije da otkrijem što u svojoj dubini i tmini kriju. Svaki put ako bih to uspjela otkriti, doživjela sam jedan od onih neponovljivih trenutaka koje poznaje svaki istraživač istinski predan svojem radu. Nije važno bavi li se kemijom, biologijom ili nekom drugom znanostu. Traganje za dubljim smislom (u mojem slučaju to su riječi) i povezanošću s dosad poznatim elementima, pa, ako je sreće, i pronalaženje veze za kojom tragam čini svako otkriće jedinstvenim, a istraži-

vača nagrađuje neprocjenjivom nagradom – intimnim zadovoljstvom i dubokom zahvalnošću Providnosti što mu je bilo dano da s predmeta svojih istraživanja skine koprene za koje je često mislio da će zauvijek zastirati predmet njegova istraživanja. Ja po takvim uzbudljivim vodama traganja i otkrivanja brodim bez prestanka već sedamnaest godina, koliko ispisujem jezikoslovnu (i ne samo jezikoslovnu) rubriku u *Vijencu*. Život mi je zbog toga i sretniji i ispunjeniji.

Ne znam ni kako ni zašto, no ispada da za svaku knjigu koja se sastoji od tih kolumni ispunjavam neki zamišljeni petogodišnji plan, kao da još živim u srcu socijalističke proizvodnje, a ni tada dok su još vrijedili ti planovi, nisam pod njih potpadala. Za sve što se na državnoj razini planiralo govorilo se »prva petoljetka«, »druga petoljetka« i sl. Slučajno ili ne, no knjige mojih kolumni izlaze u pravilnim razmacima od pet godina. Na kraju 2014. godine, dakle na kraju svoje treće petoljetke pisanja u *Vijencu*, namjeravala sam i prestati pisati u tom listu, što u tekstovima, poglavito onima koji se nižu prema kraju knjige, i dajem naslutiti. Kao da sam zato htjela u knjigu sabiti što više tema za koje bi mi bilo žao da ostanu nekako lebdjeti kao »čardak ni na nebu ni na zemlji«. No na nagovor nekolicine dragih ljudi, koji su u više navrata izrazili žaljenje zbog mogega eventualnog prestanka pisanja, pišem u *Vijencu*, eto, i dalje. Bez imperativa da moram »izdržati« do još jedne knjige. Samo sam pod tim prešutnim uvjetom i nastavila pisati. Pretpostavljam da će tekstovi koje pišem i nakon ovoga (nevidljivoga) jubileja – 15 godina kontinuiranog ispunjavanja jedne od rijetkih kolumni koja je u listu tako dugo opstala – ostati po svoj prilici raspršeni, bez krova nad glavom, bez doma u obliku knjige. Ako bude tako, bit će mi žao što će se njihova sudbina razlikovati od sudbine njihove starije subraće. Još se tako dobro sjećam kako sam se veselila kad sam u oblik knjige uspjela »pospremiti« tekstove svoje prve petoljetke, pa onda i druge. Osjećala sam se kao dobra mati koja se pobrinula za svoju djecu. Da žive u sigurnu utočištu, zajedno, kako su i nastajali. No možda i moji »benjaminski«

posljednji odvjetci starih roditelja, dobiju jednoga dana bar svoju kolibicu u koju će se i oni moći skloniti.

Svatko ima neku godinu ili godine koje će po nečem pamtiti cijeli život. Meni je jedna od takvih bila 2005. godina. Ona (valjda samo meni) obilježava još jedan jubilej. Naime, te mi je godine izašla prva knjiga kolumni objavljenih u *Vijencu (Iza riječi / Prtinom i cijelcem)*, što je ujedno i moja prva autorska knjiga uopće. Bilo je to prije deset godina. Zatim su u gotovo pravilnim razmacima slijedile *Riječi s nahtkasna i kantunala / Preko noćnog ormarića* (2009) i sada ove *Osjenčane riječi*. Nastavak – neznano kolik i dogle – zasad još poput potočića iz istoga vrela pomalo kulja. I kuljat će tako dugo dok me pisanje takvih tekstova bude veselilo. Ako se osušim ja, presahnut će i oni. Deset godina nakon prve knjige počela sam pripremati za tisak ovu, treću. Možda se ipak dogodi da svoje pisanje zaokružim i četvrtom. No ako toga i ne bude, neka mi se bar posreći da svaki napisani tekst bude zaokružena cjelina. Čemu tražiti kruha nad pogačom?!

29. ožujka 2016.

Nives Opačić